

Bir iyiliğe bin sevabın hikmeti

Adıyaman'dan bir okuyucumuz: “23. Sözün 2. Mebhasında geçen “bir haseneyi bin yazmak...” Bunun sırrı ve hikmeti nedir? Kadir Gecesinde otuz bin sevabın ve bir haseneye binlerce sevap verilmesinin sırrı, hikmeti ve dayanağı var mıdır?”

Allah Cömerttir. Teşekkür Edendir. Karşılık Verendir. Bereket ve bolluk sahibidir. Rahmeti Geniştir. Merhameti Sonsuzdur. Bir iyilik yapan mü'min kuluna, bunun karşılığını fazlasıyla ve bolluk içinde lütfeder.

Çünkü Allah kullarının iyi olmasını ister. Kullarının iyi olmasından razı olur. Kullarının iyilik yapmasını sever. Kullarının negatif davranışlardan uzaklaşıp, pozitif davranışlar geliştirmesini ister. İyiliklere karşılık bolca ikram etmekten hoşlanır.

Bu haberin kaynağı ayet ve hadislerdir. Cenâb-ı Hak buyurur ki: “Kim Allah'ın huzuruna bir iyilikle gelirse, kendisine on kat sevap vardır. Kim bir kötülükle gelirse, o da ancak o kötülüğün misliyle cezalandırılır. Onlar haksızlığa uğratılmazlar.”¹

Cenâb-ı Hak şu ayette de iyilik yapanlara yedi yüz misli sevap verileceğini müjdeliyor: “Mallarını Allah yolunda harcayanların hâli bir daneye benzer ki, ondan yedi başak sümbüllenir. Her bir başakta da yüz dane bulunur. Allah dilediği kimseye yaptığı iyiliğin karşılığını böyle kat kat verir. Allah'ın lütfu geniştir ve ilmi her şeyi kaplar.”²

Bu rahmet ayetlerini Peygamber Efendimiz (asm) şöyle tefsir ediyor: “Allah buyuruyor ki: Kim huzuruma bir iyilik getirirse, ona getirdiğinin on misli mükâfat vardır. Hatta daha da artırırım. Kim huzuruma bir kötülük getirirse, onun cezası kendi kadar bir günahdır. Yahut Ben bağışlarım. Kim Bana bir karış yaklaşırsa, Ben ona bir arşın yaklaşıyorum. Kim Bana bir arşın yaklaşırsa, Ben ona bir kulaç yaklaşıyorum. Kim Bana yürüyerek gelirse, Ben ona koşarak varırım. Kim Bana hiçbir şeyi ortak koşmayarak, yer dolusu günahla da huzuruma gelse, Ben onu günahı kadar mağfiretle karşılarım.”³

Diğer bir hadiste de Peygamber Efendimiz (asm): “Kul Müslüman olup İslâm'ın gereklerini yerine getirdiğinde, Allah daha önce işlediği bütün kötülükleri affeder.

Bundan sonra her amelinin karşılığı şu şekilde verilir: İyilik on katından yedi yüz katına kadar karşılık görür. Kötülük, Allah affetmediği takdirde misliyle cezalandırılır”4 buyuruyor.

Kadir Suresinde Cenâb-ı Hak, “Kadir Gecesi bin aydan hayırlıdır”5 buyuruyor. Bir gece bin aydan hayırlı olursa, o gecedeki bir saniyenin sevap değerini bulmak zor değildir: Bin ay, yaklaşık seksen dört yıla tekabül ediyor. Yani bir ömür.

Bu gecenin asgarî birim sevabını bulmak için şöyle bir hesaplama yapılabilir: Bin ay; gün değeriyle otuz bin gün, saat değeriyle yedi yüz yirmi bin saat, dakika değeriyle kırk üç milyon iki yüz bin dakika, saniye değeriyle ise iki milyar beş yüz doksan iki milyon saniye eder.

Diğer yandan bir günün saat değeri yirmi dört saat, dakika değeri bin dört yüz kırk dakika, saniye değeri ise seksen altı bin dört yüz saniyedir.

İki milyar beş yüz doksan iki milyon saniye, seksen altı bin dört yüz saniyeye bölünürse, otuz bin saniye çıkar ki, bu rakam Kadir gecesinin her bir saniyesinin, diğer günlerin her bir saniyesine oranla, sevap açısından otuz bin kat daha verimli olduğunu gösterir.

İşte Üstad Bedüzzaman Hazretlerinin işaret ettiği sevap değeri budur: Bir saniyede söylenebilen bir Kur’ân harfi, diğer günlerde bire on, bire yüz, bire yedi yüz sevap kazandırır da, Kadir Gecesinde otuz bin sevap kazandırıyor.6

Cenâb-ı Allah’ın dünyada da, âhirette de bizimle ilgili iki türlü muamelesi vardır:

1-Adaletiyle olan muamelesi. 2- Rahmetiyle, keremiyle ve lütfuyla olan muamelesi.

Meselâ, her türlü belâ ve musibetler Allah’ın adaleti gereği üzerimize gelir. Dünyada acı ve kederler, ayağımıza diken batmasından burnumuzun kanamasına kadar Allah’ın adaleti gereği meydana gelir. Kabirde azap eğer varsa, Allah’ın adaleti gereği olur. Mahşerdeki şiddet Allah’ın adaleti gereğidir. Gazab-ı İlâhî, İlâhî adaletin tecelli halidir. Cehennem Allah’ın adaletidir.

Hâlbuki Cenâb-ı Allah “Rahmetim her şeyi kaplamıştır”7 buyurmaktadır. Peygamber Efendimiz (asm) bu âyeti şöyle tefsîr ediyor: “Cenâb-ı Allah mahlukâtı yarattığında Arşın üstünde, yüksek katındaki bir kitaba şöyle yazdı: “Benim rahmetim gazabımı geçmiştir.”8

Nitekim kendimize ve etrafımıza şöyle insafla bir baksak göreceğiz ki: Biz mahlûkat olarak rahmetin içinde yüzüyoruz. Elimizi attığımız her şey, muradımız olan her şey,

gördüğümüz her mürüvvet, her nimet, her lezzet, her neş'e, her neşe kaynağı, her sevinç, her huzur, her iyi hal, her güzel şey, her mutluluk Allah'ın rahmetinden, lütfundan, kereminden başka bir şey değildir. İçimizi ısıtan her şey, yaşama sevincimizi ateşleyen her şey Allah'ın merhametinin, şefkatinin, yumuşak huyluluğunun, sevgisinin, muhabbetinin, mükâfatının tecellisinden başka bir şey değildir.

Diğer yandan, biz hak ettiğimiz için yaratılmış değiliz. Hak ettiğimiz için bize hayat verilmiş değil. Hak ettiğimiz için canlı yapılmış, hak ettiğimiz için insan kılınmış değiliz. Eğer var kılınmışsak, eğer canlı kılınmışsak, eğer insan olarak yaratılmışsak, eğer yaşama sevincimiz verilmişse, eğer doğru bir dine inanıyor ve Yaraticımıza doğru bir yaklaşımla yönelebiliyorsak, eğer iyilikler ve salih ameller yapabiliyorsak, eğer kötülüklerden uzak durabiliyorsak, eğer günahlarımız bağışlanıyorsa, - kendimizi sarsalım, tartalım ve itiraf edelim: Bunlar, içinde yüzdüğümüz ve bizim irâdemize sorulmadan bize verilen nimetler değil midir?- bütün bunlar Allah'ın rahmetinden, lütfundan ve kereminden başka bir şey değildir.

Bir de Cennet bekliyoruz! Oh ne âlâ? Daha beklediklerimiz çok şeyler var: Mahşerde şefaate ermek, günahlardan tamamen mağfiret olunmak, Allah'ın adâletine çarpmaktan kurtulmak, Cehennemden âzâd olmak, ebedî mutluluğa ulaşmak, sonsuzluk ülkesinde her ihtiyacımızın karşılanması, her isteğimizin yerine gelmesi, sevdiklerimize ulaşmamız, Allah'ın sonsuz güzelliğine ulaşmamız.

Peki bu dev istekler ve beklentilere karşı neler yapıyoruz? Günahlardan başka neler yapıyoruz? Azıcık bir iyiliğimiz varsa, bir ibâdetimiz varsa, bir sâlih amelimiz varsa, onu da nefis-i emmâremizin hiç farkında olmadığımız "benlik" tuzağıyla, "enaniyet" tuzağıyla, "gurur" tuzağıyla, "riyâ" tuzağıyla, "gösteriş" tuzağıyla, "gıybet" tuzağıyla, "haset" tuzağıyla, ve sâir şeytânî tuzaklarla değer olarak sıfırlıyor ve çoğu zaman eksiye geçiyoruz! Elde avuçta ne salih amel kalıyor, ne ibâdet, ne iyilik!

Bundan dolayı Cenab-ı Allah uyarıyor ki: "Sana her ne iyilik erişirse Allah'tandır. Sana her ne kötülük gelirse, nefsindendir."9

İşte Üstad Saîd Nursî Hazretleri Yirmi Üçüncü Sözün 2. Mebhasının 1. Nüktesinde bu âyeti tefsîr ediyor: İnsanda iki cihet vardır: Birisi yapmak, hayır ve fiil cihetidir. Diğeri yıkmak, yok etmek, şer ve yapılmak cihetidir.

Yapmak konusunda insanın eli çok kısadır. İnsan kendiliğinden bir şey yapamaz. Yapan, veren, takdir eden Cenâb-ı Hak'tır. İnsanın hiçbir iyiliği ve hiçbir salih ameli kendi öz malı değildir. İnsan iyiliklerde fâil değildir. İyilikler Allah'tandır.

Kötülük ise böyle değildir. Kötülükte fâil insandır. Yani yıkan, bozan, kıran, döken, dağıtan, günah işleyen ve kötülük yapan insandır. Nefs-i emmâre kötülük cihetinde sonsuz cinâyet işleyebilirken; iyilik cihetinde gücü ve kudreti hemen hiç yoktur. İyilik cihetinde sahip olduğu her şey Allah'ındır.

Enaniyeti, benliği, gururu bırakıp hayrı Allah'tan isteyen, şerden, yıkmaktan, kötülükten ve nefesine itimattan vazgeçen, istiğfar eden ve tam kulluğunu takınan insan ise, "Allah onların günahlarını silip yerlerine iyilikler verir"10 âyetinin sırrına mazhar olur.

Netice itibariyle: İlâhî adâlet gereği; iyilik kendisinin olmadığı için iyiliğine karşılık hiç sevap alması gerekmeyen, fakat kötülüğün fâili kendisi olduğundan bir kötülüğüne karşılık bazen bin günah alması gereken insan; amel defterinde, Allah'ın fazlı, keremi ve rahmeti gereği, iyiliklerinin sevabını en az bire on, bire yetmiş, bire yedi yüz, bire yedi bin olarak buluyor. Fakat bir kötülüğüne karşılık sadece bir günah buluyor. Demek, Allah'ın fazlı, rahmeti ve keremi sadece âhirette ve mahşerde değil; dünyada günahların ve sevapların yazılması esnasında dahî adâletinin ve gazabının önüne geçiyor ve kullarının sevap ve hayır defterini daha dolu hale getiriyor.11

Dipnotlar:

- 1- En'âm Sûresi: 160.
- 2- Bakara Sûresi: 261.
- 3- Riyâzu's-Sâlihîn, 313.
- 4- Buhârî, İmân, 31; Câmiü's-Sağîr, 1/151.
- 5- Kadir Sûresi: 1,2,3.
- 6- Sözler, s. 312.
7. A'râf Sûresi: 156
8. Riyâzu's-Sâlihîn, 318
9. Nisâ Sûresi: 79
10. Furkan Sûresi: 70
11. Sözler, s. 290